

Κοινωνικός Έλεγχος: Η πρακτική πολιτική των κινημάτων των Τάσου Κυπριανίδη και Γιάννη Μηλιού

Βασικό συστατικό του σύγχρονου κράτους της παντοδυναμίας του κεφαλαίου αποτελεί το αδιαπέραστο και αδιαφανές των μηχανισμών, ιδιότητα που συχνά βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με τους θεσμούς της «αντιπροσώπευσης».

Αρκούν παραδείγματα από τη λειτουργία της δικαιοσύνης, των πάλαι ποτέ κοινοφελών εταιριών, αλλά και των ίδιων των δημόσιων οργανισμών ή εταιριών για να πιστοποιήσουν του λόγου το αληθές.

Το ΙΚΑ δεν «γνώριζε» ότι ο εργολάβος καθαρισμού που προσέλαβε χρησιμοποιούσε ανασφάλιστες καθαρίστριες. Ο ΗΣΑΠ δεν είχε ιδέα για την «έξυπνη» αποφυγή του «βαρέως και ανθυγιεινού» ενσήμου. Ο ίδιος ο Υπουργός «αγνοούσε» ότι όφειλε να ασφαλίζει το προσωπικό του στο ατομικό «εντευκτήριό» του. Και η ίδια «άγνοια» οδήγησε τους εκπροσώπους των εργαζομένων στα ασφαλιστικά ταμεία να συναινέσουν σε εισηγήσεις της «υπηρεσίας» για την «αξιοποίηση» των αποθεματικών τους σε «σύγχρονα χρηματοοικονομικά προϊόντα», σε μια ψευδεπίγραφη «ελευθερία» του χρήματος να παράγει επιπλέον χρήμα, πάνω και πέρα από τις ανάγκες των ασφαλισμένων που απλά αξιώνουν αξιοπρεπή ζωή τώρα και στο μέλλον.

Πόση «άγνοια» μπορούν άραγε να χωρέσουν οι σύγχρονοι αντιπροσωπευτικοί θεσμοί; Και πόσο άνετα νοιώθουν οι «αντιπρόσωποι της εργασίας» που «απλά» επικύρωσαν τις εισηγήσεις των «ειδικών»;

Τα παραπάνω δείχνουν πόσο αναγκαίο είναι να υπάρξει *κοινωνικός έλεγχος* για να σπάσουν τα στεγανά. Αλλά ο *κοινωνικός έλεγχος* προϋποθέτει την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων, των πολιτών, με θεσμούς εκπροσώπησης και μηχανισμούς ουσιαστικής παρέμβασης που θα λειτουργούν με γνώμονα την κάλυψη των αναγκών και όχι τη δημιουργία νέων αξιών στην οικονομική του καζίνο. Η ζωή και οι ανάγκες των ανθρώπων δεν παίζονται σε κανένα καζίνο, όσο σύγχρονο και αν είναι!

Αλλά μιας και μιλάμε για την αξία του κοινωνικού ελέγχου, αναρωτιέμαι πόσο βοήθησε η σύγχρονη «αντιπροσώπευση» να ενημερωθούμε για την περίπτωση του «εξαιρετικά ζημιογόνου» ΟΣΕ; Εκεί, ο στοιχειώδης *κοινωνικός έλεγχος* θα αποκάλυπτε ότι το χρέος του σιδηροδρόμου είναι κατά κύριο λόγο η συσσώρευση ελλειμμάτων

δημιουργίας, συντήρησης και ανανέωσης μιας κοινωφελούς υποδομής, η οποία για αυτόν ακριβώς το λόγο δεν είναι «αποδοτική». Θα έδειχνε ότι το «Σύμφωνο Σταθερότητας» ακριβαίνει σημαντικά το κόστος του σχετικού ελλείμματος: αντί της ευθείας ανάληψής του από το κράτος, δανείζεται ο ΟΣΕ με χειρότερους όρους από το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα, «προστατεύοντας» το κράτος από την υπέρβαση του μαγικού 3%. Θα γινόταν φανερό ότι η κατά Μάαστριχτ σταθερότητα πολλαπλασιάζει το κόστος του ΟΣΕ για την εξυπηρέτηση του «δανεισμού» του.

Πόση πληροφόρηση και *κοινωνικός έλεγχος* υπάρχει τέλος για τις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), που προβάλλονται ως πανάκεια για τη δημιουργία νέων πολυδάπανων υποδομών, όταν αγνοούμε παντελώς τη χρηματοοικονομική διάσταση των υποχρεώσεων που δημιουργούνται; Διότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων που χρησιμοποιείται η μέθοδος αυτή, τα έργα που κατασκευάζονται δεν έχουν ανταποδοτικά τέλη, οπότε πρόκειται για συνδυασμό δανεισμού του ιδιώτη αντί του κράτους, τμηματική καταβολή της οφειλής από το κράτος στον ιδιώτη, άρα μεταφορά της υποχρέωσης στο μέλλον και επιβάρυνση του κόστους με το κέρδος του ιδιώτη. Μήπως είναι καιρός να υπάρξει μια επισταμένη μελέτη των μελλοντικών διογκωμένων ελλειμμάτων που αβίαστα επισωρεύει η χρήση των ΣΔΙΤ στην παραγωγή δημοσίων έργων; Αλλά μήπως τότε θα φανεί το πόσο ευεργετικό για το κεφάλαιο είναι τελικά το Σύμφωνο Σταθερότητας;

Πόσο γνωστές είναι τέλος οι παράμετροι της διαρκούς υποβάθμισης των μη αποδοτικών για το κεφάλαιο θαλάσσιων μεταφορών, αυτό που συνηθίζεται πια να αποκαλούμε «άγονες γραμμές», με ανυπολόγιστες συνέπειες για τη ζωή και ευημερία των κατοίκων, αλλά και για τη συντήρηση τοπικών οικονομιών και κοινωνιών που μπορούν να προσφέρουν υψηλή ποιότητα ζωής σε συμπολίτες μας; Και πόσο συνέβαλε στην υποβάθμιση αυτή η περίφημη απελευθέρωση των θαλάσσιων συγκοινωνιών, που έφερε την «άγονη γραμμή» στην Κύθνο, δηλαδή μερικές δεκάδες μίλια από τον Πειραιά; Ενώ ταυτόχρονα «έφτιαξε» μερικούς νέους εφοπλιστές αφήνοντας στην τύχη τους νησιώτες και επισκέπτες κάθε άλλο παρά ακριτικών περιοχών;

Η κυρίαρχη οικονομική πολιτική, υπηρετώντας το κεφάλαιο, δηλαδή τις εμπορεύσιμες αξίες και το κέρδος, έχει οδηγήσει σε αδιέξοδο, με ολοένα και πιο ορατές συνέπειες. Στο πλαίσιο αυτό, η προβολή μιας *οικονομίας των αναγκών* που απαιτεί τον

κοινωνικό έλεγχο ώστε επιτέλους οι άνθρωποι να τίθενται «πάνω από τα κέρδη» δεν συνιστά ουτοπική πρόταση. Αποτελεί ένα στρατηγικό άξονα και μια καθοδηγητική αρχή πάλις ώστε να έρθει η πολιτική της πλειοψηφίας και των κινημάτων στο προσκήνιο. Συνιστά έτσι μια πολιτική στρατηγική «αντιηγεμονίας». Όπως σημείωσε ο Αλέξης Τσίπρας στην εισαγωγική ομιλία του στο Διαρκές Συνέδριο του ΣΥΝ: «Τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης, περνάνε στον κόσμο ως συμφέροντα ολόκληρης της κοινωνίας. [...] Το ζητούμενο είναι να διεκδικήσουμε και να αφαιρέσουμε την ηγεμονία από την κυρίαρχη τάξη, και από το κεντρικό πολιτικό σκηνικό που εργάζεται προς όφελός της».